

මතුගම් අධ්‍යාපන කලාපය
අ.පො.ස. (උ.පෙළ) වාර විභාගය (නව නිර්දේශය) - 2020
දේශපාලන විද්‍යාව
ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

1 පත්‍රය

A කොටස

ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය
01	4	11	3	21	3
02	4	12	3	22	3
03	3	13	1	23	2
04	1	14	5	24	1
05	2	15	1	25	2
06	3	16	5	26	5
07	3	17	4	27	3
08	1	18	3	28	1
09	5	19	2	29	4
10	2	20	1	30	2

B කොටස

31 (1) ජාතික	(11) ජාත්‍යන්තර
32 (1) පවුල තුළින්	(11) ප්‍රවෘත්ති තුළින්
33 (1) දක්ෂිණාන්තික පක්ෂ	(11) ජනතාවාදී පක්ෂ
34 (1) අභිලාස කණ්ඩායම්	(11) ලොබ් කණ්ඩායම්
35 (1) ධනවාදය	(11) සමාජවාදය
36 (1) අන්තර්ජාතික සංවිධාන බලවත් වීම.	(11) ලෝක ආණ්ඩුවක් පිළිබඳ මත පැතිරවීම.

- 37 (1) අවශ්‍ය අවස්ථාවක ඒකීය ආණ්ඩුවක් බවට පත්වීම. (11) මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ බලතල වැඩි කිරීම.
- 38 (1) ජනාධිපතිවරණය (11) මහමැතිවරණය
- 39 (1) සිවිල් සමාජය (11) බලපෑම් කණ්ඩායම්
- 40 (1) වැඩවසම් යුගය (11) නූතන යුගය
- 41 (1) ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු (11) පළාත් සභා
- 42 (1) ලිබරල් වාදය - ධනවාදයේ දිගුවක් - ඒකීය ආණ්ඩු ක්‍රමය මෙන්
(11) සමූහාණ්ඩු - සංධීය ක්‍රමය වාගේ අව්‍යය අවස්ථාවල වෙන්ව යා හැකි ය.
- 43 (1) ලිබරල්වාදී (11) ධනවාදී
- 44 (1) මෙවලම්වාදී ප්‍රවේශය (11) විරන්තනවාදී ප්‍රවේශය
- 45 (1) නිශේධනීය (11) සාධනීය
- 46 (1) න්‍යායයන් (11) දේශපාලන නායකයන් - ව්‍යවස්ථාදායක/විධායක
- 47 (1) රාජාණ්ඩු (11) ග්‍රෝත්‍රික රාජ්‍යය
- 48 (1) සම්භාව්‍ය ලිබරල්වාදය (11) නවලිබරල් වාදය
- 49 (1) ජොන්රෝල් (11) මොන්තෙස්කියු
- 50 (1) කාල්මාක්ස් (11) බෙනඩික් ඇන්ඩර්සන්

1 පත්‍රය

1 කොටස

1 දේශපාලන විද්‍යාව

- න්‍යායයන් මත නිර්මාණය වේ.
- මූලධර්ම මත පදනම් වේ.
- විශ්ලේෂණාත්මක කරුණු මත පාදක වේ.
- සමාජය තුළ සිට නිරීක්ෂණ තොරතුරු හා නිගමනවලට එළැඹේ.
- ග්‍රීසියේ පෞර රාජ්‍යයවල පටන් පැවත එන විශාල දැනුම් සම්භාරයක් තිබේ.
(මේවා දීර්ඝ ලෙස විස්තර විය යුතු ය.)

2 බලය පිළිබඳව හැදෑරීමකි.

- ව්‍යවස්ථා/විධායක/අධිකරණය පිළිබඳ හැදෑරීමක් කරයි.
- දේශපාලන සංස්කෘතියක් පිළිබඳව කථා කරයි.
- ගැටුම් නිරාකරණය පිළිබඳ තොරතුරු විස්තර වේ.
(මේවා දීර්ඝ ලෙස විස්තර විය යුතු ය.)

3 ගෝලීයකරණය හමුවේ ජාතික රාජ්‍යවලට කෙරෙන බලපෑම්

- රටක ස්වාධිපති බලයට බලපෑම් කරයි.
- බහු ජාතික සමාගම් බලවත් වේ.
- කුඩා රාජ්‍යවල බලයට අහිංසාමය එල්ල කරයි.
- ලෝක ආණ්ඩු පිළිබඳ මතවාද දරයි.
- අන්තර් ජාතික සංවිධාන බලවත් වේ.
(මේවා විස්තාරාත්මකව ලිවිය යුතු යි.)

11 කොටස

4 (i) ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යය

- නිශ්පාදන ක්‍රියාවලිය දළ රාජ්‍යය ව්‍යවසාය අවම කරමින් පෞද්ගලික අංශයට අනුබල සපයමින් වෙළඳපල බලවේග නිදහසේ ක්‍රියාත්මක වීම ඉඩකඩ හා පහසුකම් සපයන අර්ථ ක්‍රමය
- රාජ්‍ය ව්‍යවසාය පෞද්ගලිකරණය කිරීම.
- වෙළඳපලේ තත්වයන් මත මිල තීරණය වීමට අවස්ථාව සැලසීම.
- රාජ්‍ය ආර්ථික කටයුතුවලට මැදහත්වීම හා සීමාවීම.
- සහනාධාර හා මිල පාලන ක්‍රම ඉවත් කිරීම.

(ii) සමාජවාදී රාජ්‍යය

- පොදු දේපල අයිතිය
- රාජ්‍ය ව්‍යවසාය
- මධ්‍යගත සැලසුම් මණ්ඩලයක් විසින් භාණ්ඩ හා සේවා නිශ්පාදනය සඳහා තීරණ ගනී.
- පොදු යහපත සඳහා කටයුතු කරයි.
- සුභසාධන සංකල්පය දක්නට ලැබේ.

(iii) උෂ්ණත්වවාදී රාජ්‍යය

- එක් බලවත් න්‍යායක් හා දර්ශනයක් මත ගොඩනැගුණු රාජ්‍යය
- බලපෑම් හා දරදඩු පාලකයන්ගේ අභ්‍යන්තරත්වය මත ගොඩ නැගේ.
- විධායක බලතල ඔහු වටා කේන්ද්‍රනය වේ.

(iv) යටත් විජිත රාජ්‍යය

- නිශ්පාදන ක්‍රියාවලිය දළ රාජ්‍යය ව්‍යවසාය අවම කරමින් පෞද්ගලික අංශයට අනුබල සපයමින් වෙළඳපල බලවේග නිදහසේ ක්‍රියාත්මක වීම ඉඩකඩ හා පහසුකම් සපයන අර්ථ ක්‍රමය
- රාජ්‍ය ව්‍යවසාය පෞද්ගලිකරණය කිරීම.
- වෙළඳපලේ තත්වයන් මත මිල තීරණය වීමට අවස්ථාව සැලසීම.
- රාජ්‍ය ආර්ථික කටයුතුවලට මැදහත්වීම හා සීමාවීම.
- සහනාධාර හා මිල පාලන ක්‍රම ඉවත් කිරීම.

5 (i) රාජ්‍යය -

- ස්වරූප දෙකකි. ඒකීය රාජ්‍යය හා සන්ධි රාජ්‍යය
- ලක්ෂණ - මධ්‍යම ආණ්ඩුව උත්තරීතර වේ.

අතිරේක ස්වාධිපති ආයතන ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ දක්නට නැත.

ආණ්ඩුව -

- රාජ්‍යයේ කැමත්ත ප්‍රායෝගික වශයෙන් ක්‍රියාවට නංවන්නේ ආණ්ඩුව විසිනි.
- රාජ්‍යයේ හෝ මහජනතාවගේ කැමැත්ත ප්‍රතිපත්තිවලට හැරවීමටත් ඒවා ක්‍රියාවට නැංවීමත් කරනු ලබන රාජ්‍යයේ ප්‍රායෝගික හස්තය ආණ්ඩුව වේ.
- ආණ්ඩුව යනු රාජ්‍යය නොව එහි නියෝජනය පමණක් වේ. රාජ්‍යය මගින් නියම කරනු ලබන වැඩ කොටස් හෝ කාර්යභාරය ක්‍රියාවට නැංවීම ආණ්ඩුවේ වගකීම වේ.
- ආණ්ඩුව සතුව ව්‍යවස්ථාදායක/විධායක/අධිකරණ බලතල වෙන වෙනම පවතී.
- පුරවැසියා කෙරෙහි වන රාජ්‍යයේ වගකීම් ඇත.

(මේවා විස්තරාත්මකව විස්තර විය යුතු ය.)

(ii) සමාජ සම්මුතිවාදය හා මාක්ස්වාදය පිළිබඳව

එහි ලක්ෂණ / ක්‍රියාත්මක රටවල් / ස්වභාවයන් පිළිබඳව විස්තරාත්මකව පැහැදිලි කළ යුතු යි.

6 ඒකීය සහ සන්ධිස්ථාන ආණ්ඩුක්‍රම අතර වෙනස

ඒකීය රාජ්‍යය

- සෑම ආකාරයකට අධිකාරී බලය එක් මධ්‍යම බල ආයතනයක් තුළ ඒකරාශී වී තිබේ නම් එය එකීය ආණ්ඩු ක්‍රමයක් වේ.

ලක්ෂණ -

- එක් මධ්‍යම බල ආයතනයක් පමණක් නීති පැනවීම පිළිබඳ උත්තරීතර බලය ඉසිලීම ඒකීය ආණ්ඩු ක්‍රමයක මූලිකම ලක්ෂණ වේ.
- මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ උත්තරීතරභාවය හා අතිරේක ස්වාධිපති ආයතන ආණ්ඩු ක්‍රමය තුළ නොමැති වීම.
- නීති පැනවීමේ උත්තරීතර බලය ව්‍යවස්ථාදායකය සතු වීම.
- ස්වාධිපති බලය එක් බල මධ්‍යස්ථානයක් (මධ්‍යම ආණ්ඩුවක්) වෙත ඒකරාශී වීම.
- ව්‍යවස්ථාදායක / විධායක / අධිකරණ බලතල මධ්‍යම ආණ්ඩුව වෙත පැවැතීම.

සන්ධිස්ථාන රාජ්‍යය

- බලය බෙදා ඇති රාජ්‍යය
සන්ධිස්ථාන රාජ්‍යයක පවතින ආණ්ඩු ක්‍රමය සන්ධිස්ථාන ආණ්ඩු ක්‍රමයයි.
සන්ධිස්ථාන රාජ්‍යයන්වල බල මධ්‍යස්ථාන 2ක් දක්නට ලැබේ.

1. මධ්‍යම ආණ්ඩු

2. ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු

- ඇතැම් විට සන්ධිස්ථාන රාජ්‍යයක මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ නීති හා ප්‍රාන්ත ආණ්ඩුවේ නීති වශයෙන් නීති ක්‍රම දෙකක් දක්නට ලැබේ
- සන්ධිස්ථාන රාජ්‍යය පෙඩරල් රාජ්‍යය නමින් ද හැඳින්වේ.
- ලිඛිත ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් පවතී.
- මධ්‍යම ආණ්ඩුව හා ප්‍රාන්ත ආණ්ඩුව සතු බලතල එහි පැහැදිලිව අන්තර්ගත වීම.
- ව්‍යවස්ථාව අර්ථ නිරූපනය කිරීමේ බලය ඉහළ අධිකරණයට පැවරීම.

7 පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩු ක්‍රමය ජනාධිපති ආණ්ඩු ක්‍රමයට වඩා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී භාවයෙන් වැඩියි.

- නීති පැනවීමේ බලය ව්‍යවස්ථාදායකය සතු වේ.
- අත්තනෝමතික තීරණ ගැනීමෙන් වැළකීම.
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලෙස ගැටුම් අවම වන ආකාරයට තීරණ ගැනීමේ ඉඩකඩ වැඩි වී යෑම.

111 කොටස

8 (i) සමූහාණ්ඩු වාදය

රාජ්‍යයන් ගනනක් එකතු වී පොදු අරමුණකට එකතු වන ආණ්ඩු ක්‍රමයක්

(ii) සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

නූතනයේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සංකල්පය

(iii) ජාතික වාදය

17 වන සියවසේ එක් වර්ගයක් සඳහා එක ජාතිකයක් යන සංකල්ප විස්තර කළ යුතු ය.

(iv) නරාගමිකවාදය

ජනතාවට ආගමික නිදහස ලැබේ. රාජ්‍ය පාලනයට ආගම බාධාවක් නොවේ.

(මේවා විස්තර විය යුතු යි.)

9 ගැටුම් වර්ගීකරණ ප්‍රබේද

- ප්‍රධාන වශයෙන් කොටසක් තුනයි.
පුද්ගල ගැටුම් / සාමාජික ආර්ථික ගැටුම් / දේශපාලන ගැටුම්
- ගැටුම් ඇතිවීමට බලපාන මූල
දේශපාලන මූල / ආර්ථික මූල / සමාජමය මූල
- ගැටුමක් ඇතිවීමට ඒ පුද්ගලයාගේ මනස ප්‍රධාන වේ. ගැටුම්කාරී වර්ගය නිරන්තරයෙන් පෙන්නුම් කරන පුද්ගලයන් සමාජය තුළ ගැටුම් ඇතිකිරීමට පෙළඹේ.
- ගැටුම් වර්ග කරන ක්ෂේත්‍ර දෙකකි.
අභ්‍යන්තර ගැටුම් / අන්තර්ජාතික ගැටුම්

ගැටුම් විසඳීමේ ප්‍රවේශ කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න

- සාකච්ඡා කිරීම.
- සහමන්ත්‍රණය හා කේවල් කිරීම.
- මැදහත්කරණය
- සමථ කරණය
- විනිසීම
- බේරුම් කරණය
- සාකච්ඡාවක් සාර්ථකවීමට අනන්‍යාස සහයෝගය අවශ්‍ය වේ. අවබෝධයෙන් කටයුතු කළ යුතු යි.
දෙපාර්ශ්වයේ කැපවීම තිබිය යුතු ය.
- මැදහත්කරුවකු සතු ගුණාංග
සමථකරුගේ කාර්යයන් ලිවීම.
- බේරුම්කරණයේ ගුණාංග
එකගතාවන් ගොඩ නැගීම - තෙවන පාර්ශ්වයක් විසින් ගැටුමට අදාළ පාර්ශ්ව දෙක එකඟත්වයට පත් කිරීමයි. උදා - පවුල් ආරවුල් / සේවක ආරවුල් / අසල්වාසීන් සමග වන ආරවුල්
- උපදේශනය - ගැටුමට අදාළ පාර්ශ්වයන්ට උපදෙස් දීම / මග පෙන්වීම.
(මේවා විස්තර විය යුතු යි.)

10 (i) ඒක තන්ත්‍ර ආණ්ඩු ක්‍රමය

- හැඳින්වීම තිබිය යුතු යි.
- එක් මධ්‍යම ආයතනයක් පමණක් නීති පැනවීම පිළිබඳ උත්තරීතර බලය ඉසිලීම ඒකීය ආණ්ඩු ක්‍රමයක මූලික ලක්ෂණ වේ.
- නීති පැනවීමේ බලය ව්‍යවස්ථාදායකය සතුවීම.
- පරිපාලන කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා පළාත් පාලන ආයතනය වෙත බලය විමධ්‍යගත කර තිබීම.
- ඒකීය ආණ්ඩු ක්‍රමයක වාසි අවාසි කලා කළ යුතු ය.

(ii) සහ සන්ධිස් ආණ්ඩු ක්‍රමය

- විවිධත්වය තුළින් ඒකීයත්වය ලඟා කර ගැනීමට මග සාධන ආණ්ඩු වේ.
පවතින රටවල් - ඇමරිකාව / ස්විස්ටර්ලන්තය / ඕස්ට්‍රේලියාව
- සන්ධිස් ආණ්ඩු ක්‍රම තුළ බල මධ්‍යස්ථාන 2 ක් දක්නට ලැබේ.
1. මධ්‍යම ආණ්ඩුව 2. ප්‍රාන්ත ආණ්ඩුව
- සන්ධිස් රාජ්‍යය පෙඩරල් රාජ්‍යය නමින් ද හැඳින්වේ.
- ලිඛිත ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් පැවතීම.
- මධ්‍යම ආණ්ඩුව හා ප්‍රාන්ත ආණ්ඩුව සතු බලතල පැහැදිලිව අන්තර්ගත වේ.
- ව්‍යවස්ථාව අර්ථ නිරූපනය කිරීමේ බලය ඉහළ අධිකරණයට පැවරීම.
- සන්ධිස් ආණ්ඩු ක්‍රමවල නව ප්‍රවණතා දැක්විය යුතු ය.

(iii) ශ්‍රීක නාගරික රාජ්‍යය

- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයේ නිෂේධිත ශ්‍රීසියයි.
- අතීතයේ ශ්‍රීසියේ ඇතැන්ස්, කොරින්ත්ස්, ස්පාට, ආකේඩියා වශයෙන් පෞර රාජ්‍යය 4 යි.
- මේවා පෞර රාජ්‍යය ලෙසද හඳුන්වයි.
- ඇතැන්ස් පෞර රාජ්‍යයේ පාලන කටයුතු සඳහා පුරවැසියන්ගේ සෘජු මැදිහත්වීමක් දක්නට ලැබුණි.
- නගරයේ පිහිටි “පුරවැසි සභාව” නම් ස්ථානයට ඔවුන් රැස්වී තම පාලන කටයුතු පිළිබඳ තීන්දු ගැනීම සිදු කර ඇත.
- කෙසේ වෙතත් මේ සඳහා ද නගරයේ සියලු දෙනාම සහභාගී වීමට නොහැකි විය.

(iv) බලපෑම් කණ්ඩායම් වර්ග

- බලපෑම් කණ්ඩායම් වර්ග දෙකකි.
 - ලොබ් කණ්ඩායම් හා අභිලාස කණ්ඩායම් එවැනි කණ්ඩායම් දෙකකි.
 - බ්‍රිතාන්‍ය දේශපාලනයේ බලපෑම් කණ්ඩායම් මගින් නියෝජනය වේ.
 - ඇමරිකානු දේශපාලනය තුළ අභිලාස කණ්ඩායම් හා ලොබ් කණ්ඩායම් නියෝජනයෙන් සිදු වේ.
 - ජනප්‍රිය පුද්ගලයෝ බලපෑම් කළ හැකි අය දේශපාලනයේ තීරණාත්මක සාධක වේ.
- [මේවා උදාහරණ මගින් පැහැදිලි විය යුතු යි.]

(v) සක්‍රීය වාදය

- මේ පිළිබඳව විවේචනයන් මුලින්ම කරලියට එන්නේ 1970 දශකයේ දී.
- මේ පිළිබඳව විශේෂයෙන් කථාවට ලක්වන්නේ 1900 තරම් ඇත කාලයේ දී.
- මෙහි පළමු රැල්ලේ අරමුණ වූයේ කාන්තාවන්ට ඡන්ද බලය ලබා ගැනීම.
- ස්ත්‍රීවාදයේ දෙවන රැල්ල එන්නේ 1970 තරම් කාලයේ දී
- අරමුණ කාන්තා විමුක්තිය ලබා ගැනීම.
- පිරිමින් හා සම තත්වය ඉල්ලා දැඩි රැඩිකල්වාදී විදියට අදහස් පළ කළා.
- පුරුෂ මූලික සාම්ප්‍රධායික දේශපාලනය පිළිකෙව් කරනවා.
- කුඩා කල සිටම වෘත්තීය වෙන්කොට දැක්වීම දැඩි සේ හෙලා දැකීම.
- ලෝකයේ ඉදිරි ප්‍රවණතාවය වන්නේ කාන්තා බලය නියෝජනය මගින්.